

Η ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑ ΑΔΕΛΦΗ

(Ανέγνημα τοῦ Αὐστριακοῦ H. Wild)

Α'.

Ἦτο ἡ μεγαλειτέρα ἀδελφή. Ἀληθές ὅμως εἶναι ὅτι μόνον κατὰ πέντε ἔτη ἦτο μεγαλειτέρα τῆς ἀδελφῆς της, ἀλλὰ καίτοι ἡ διαφορά αὕτη δὲν ἦτο σημαντική, ἤρκεσεν ὅμως νὰ ἐπιχύσῃ ἐπὶ τῆς ζωῆς της εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς σκιάν οὐδέποτε μέλλουσάν νὰ ἐξαλειφθῇ καὶ ἤτις ἐμελλε μάλιστα νὰ ἐξασκήσῃ κρίσιμον ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ χαρακτῆρός της.

Μέχρις ἡλικίας πέντε ἐτῶν μόνον αὐτὴν εἶχον οἱ γονεῖς της. Ὑπερηγαπᾶτο δέ, ὡς συνήθως συμβαίνει εἰς τὰ μονογενῆ. Τότε ἐγεννήθη ἡ ἀδελφή της.

Τὰ Χριστούγεννα, ὁ πατὴρ της τὴν ἐξύπνησεν ἑνωρὶς καὶ τῇ εἶπεν: «Ἐλα νὰ ἴδῃς τί σοῦ ἔστειλεν ὁ Χριστός.»

Παρευθὺς ἡ Αὐγούστα ἐλησμόνησεν ὅτι τὸ ἑσπέρας τῆς προτεραίας εἰς μάτην περιέμενε ν' ἀνάψωσι τὰ κηρία τοῦ δένδρου τῶν Χριστουγέννων, τὸ ὁποῖον πρὸ πολλοῦ τῇ εἶχον ὑποσχεθῇ, καὶ ὅτι διὰ πρώτην φοράν ἐλυπήθη πολὺ. Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν δὲν εἶδε τὴν μητέρα της, τῇ εἶπον δὲ ὅτι ἦτο ἀσθενὴς καὶ κλινήρης. Ὅτε δὲ ἡ παιδίσκη ἠθέλησε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ δωμάτιον τῆς ἀσθενοῦς τὴν ἀπεμάκρυνον μετ' ἐπιπλήξεων, μέχρις ὅτου ἀπομακρυνθῇ αὐτοῦ. Οἱ ὑπηρεταὶ ἔτρεχον ἄνω κάτω πολυάσχολοι, χωρὶς νὰ προσέχωσιν εἰς αὐτήν, εἰς ἣν μέχρι τότε εἶχε συγκεντρωθῇ ἡ ζωὴ τῆς οἰκίας ὅλης! Καὶ αὐτὸς ἔτι ὁ πατὴρ της οὐδόλως τὴν ἐσυλλογίζετο, οὐδὲ τὴν ἐθώπευε. Καὶ ἡ παιδίσκη, ἣτις συνήθως ἦτο ζωηρά καὶ εὐθυμος, κατελήφθη ὑπὸ θλίψεως καὶ ἐκπλήξεως. Συγκεκριμένως πῶς ἐνόησεν ὅτι μέγα μυστήριον ἐτελεῖτο ὀπίσθεν τῆς θύρας ἥς τὸν οὐδὸν τῇ ἀπηγόρευον νὰ διέλθῃ καὶ μετὰ μεγίστης εὐχαριστήσεως θὰ ἔδιδε πᾶν ὅ,τι εἶχε, καὶ αὐτὸ ἔτι τὸ περίφημον δένδρον τῶν Χριστουγέννων, διὰ νὰ ἐγγίσῃ πρὸς στιγμὴν μόνον τὴν ἐσθῆτα τῆς μητρός της, διὰ νὰ ἴδῃ τὸ ἀγαπητὸν πρόσωπόν της νὰ μειδῇ πρὸς αὐτὴν μετ' ἀγάπης, ὡς πάντοτε, καθὼς τὴν προτεραίαν ἔτι. Τέλος τὴν ἑσπέραν τὴν κατέκλινον ἑνωρίτερον τῶν ἄλλων ἑσπερῶν—διὰ ν' ἀπαλλαγῶσι ταύτης—οὐχὶ ὅμως, ὡς ἄλλοτε, πλησίον τῆς μητρός της ἀλλὰ πλησίον τῆς παιδαγωγοῦ της, ἐντὸς δωματίου εἰς τὸ ὁποῖον ἐν βίᾳ εἶχον τοποθετήσῃ κλινήν. Ἡ μήτηρ της δὲν ἤλθε νὰ τὴν θάλῃ νὰ κόμῃ τὴν προσευχήν της, νὰ τὴν ἀσπασθῇ καὶ νὰ τὴν εὐχρηθῇ ὅπως τὰς ἄλλας ἑσπέρας. Καὶ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἡ Αὐγούστα δὲν εἶχε προσευχηθῇ, διότι οὐδεὶς εὐκαίρησε νὰ τὸ συλλογισθῇ. Διὰ πρώτην δὲ φοράν ἡ ἀτυχὴς μικρὰ ἐκοιμήθη κλαίουσα.

Τὴν πρωίαν τῆς ἐπιούσης, ἐντελὴς μεταβολή! Ὁ πατὴρ της ἤλθε νὰ τὴν ἐξυπνήσῃ ὁ ἴδιος καὶ ἐν ᾧ αὐτὴ ἔτριβε τοὺς ὀφθαλμούς της, ἐκεῖνος ἐμειδία μετὰ χαρᾶς ἐπαναλασθάνων εἰς αὐτήν. «Ἐλα, ἔλα γρήγορα, μικρούλα μου, μήπως τὸ παιδάκι τοῦ Χριστοῦ πετάξῃ». Ἐπειτα τὴν ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ τὴν ὑπῆγεν, ὅπως ἦτο μὲ τὸ ὑποκάμισον, πρὸς τὸ δωμάτιον τῆς μητρός της. Ἡ καρδοῦλά της ἐκτύπα πάρα πολὺ, ἐφαντάζετο δὲ ὅτι θὰ ἑβλεπε τὴν μητέρα της καθημένην παρὰ τὸ κατὰ φωτον δένδρον τῶν Χριστουγέννων. Ἀλλὰ τὸ δωμάτιον ἦτο βεβυθισμένον εἰς τὸ σκότος σχεδόν, καὶ πολλαὶ στιγμαὶ παρήλθον πρὶν ἡ Αὐγούστα δυνηθῇ νὰ διακρίνῃ τὰ

περικυκλοῦντα αὐτὴν ἀντικείμενα. Τότε εἶδε τὴν μητέρα της ἐπὶ τῆς κλίνης, μὲ κεκοπιακότα χαρακτηριστικά, ἀλλ' ἀκτινοβολοῦντας ἔχουσάν ἐκ τῆς εὐτυχίας ὀφθαλμούς, ἐπὶ δὲ τοῦ ὠχροῦ προσώπου της γλυκὺ μειδίαμα προσκαλοῦν τὸ παιδίον ὅπερ χθὲς ἀπέπεμπε καὶ ὅπερ σήμερον ἀνέκτησε τὴν εὐνοίαν της.

Πόσον τὴν προτεραίαν θὰ ἤνυχτο τοιαύτην ὑποδοχήν, τοιοῦτον μειδίαμα! Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ταύτην οὐδὲ τὸ παρετήρησε κἄν, δὲν εἶδε τὰς ἀδυνάτους χεῖρας αἰτινες φιλοστόργως ἐτείνοντο πρὸς αὐτήν· ἅπανα ἡ προσοχή της εἶχε συγκεντρωθῇ εἰς παράδοξον ἀντικείμενον, τοποθετεῖμενον πλησίον τῆς μητρικῆς κλίνης εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ μέρος εἰς ὃ συνήθως εὐρίσκετο ἡ μικρὰ κλινὴ τῆς Αὐγούστας. Ἦτο ἕτερον λίκνον ὁμοιον πρὸς τὸ ἱδικόν της, ἀλλὰ μικρότερον πολὺ. Ἐντὸς δὲ τοῦ λίκνου ἐκείνου, ἐν τῷ μέσῳ τῶν λευκοτάτων προσκεφαλαίων, τὰς δύο μικρὰς χεῖράς του συνεσφιγμένας ἔχον ἐπὶ τῶν στρογγυλῶν καὶ λείων παρειῶν του, ἔκειτο μικρὸν παιδίον, τὸσον μικρὸν ὥστε ἡ Αὐγούστα ἐμεινεν ἄφωνος ἐξ ἐκπλήξεως, καὶ μὲ ὀφθαλμούς ὑπερμέτρως ἠνεωγμένους.

Τέλος προσέτρεξεν εἰς τὸ μεγαλιότερον μέσον τῶν παιδιῶν· ἔθεσε τὸν ἀντίχειρά της ἐντὸς τοῦ στόματός της καὶ μὲ τὸν δείκτην τῆς ἄλλης χειρὸς ἔδειξεν ἐρωτηματικῶς τὸ ἀντικείμενον τῆς περιεργίας της.

—Εἶναι ἡ ἀδελφοῦλά σου, τῇ εἶπε μειδιῶν ὁ πατὴρ της. Ὁ Χριστὸς εἶδεν ὅτι ἦσο μόνη καὶ σοῦ ἔστειλε μίαν ἀδελφοῦλαν.

Μεγάλη χαρὰ ἐξεδηλώθη ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς παιδίσκης. Βέβαια αὐτὸ ἤξιζε καλλίτερον ἀπὸ τὸ δένδρον τῶν Χριστουγέννων.

—Δός μου τὴν, τὴν θέλω! ἀνέκραξε ποιοῦσα βιαίως προσπαθείας διὰ νὰ ὀρμήσῃ ἀπὸ τῶν ἀγκάλων τοῦ πατρὸς της πρὸς τὸ νεογέννητον. Ὁ πατὴρ της ἤρξατο νὰ γελᾷ, ἡ δὲ μήτηρ ἐμειδίασε.

—Ἐλα, ἀγάπη μου, κοντά μου, εἶπεν ἡ μήτηρ της σιγᾷ. Ἀλλὰ τὸ παιδίον οὐδόλως τὴν ἤκουσε.

Μετὰ δυσκολίας τὴν ἔκαμον νὰ ἐννοήσῃ ὅτι καίτοι ἡ μικρὰ ἀδελφή της τῇ ἐδόθη, δὲν ἔπρεπεν ὅμως νὰ τὴν ἐξυπνήσῃ. Ὅτι ἐπὶ πολὺ εἰσέτι δὲν θὰ δύναται νὰ παίξῃ μαζί της καὶ ὅτι ἐὰν ἡ Αὐγούστα δὲν ἐκάθητο φρόνιμα καὶ δὲν τὴν ἄφινε νὰ κοιμηθῇ ἡσυχῶς θὰ ἐθύμωνε καὶ θὰ ἐπέστρεφε πάλιν εἰς τὸν οὐρανόν.

—Ἐχει λοιπὸν πτερὰ; εἰμπορεῖ νὰ πετᾷ; ἠρώτησεν ἡ μικρὰ.

—Καὶ πῶς λοιπὸν κατέβηκε χωρὶς πτερὰ ἀπὸ τὸν οὐρανόν;

Ἡ Αὐγούστα οὐδὲν εὔρε διὰ ν' ἀποκριθῇ. Ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς μητρός της ὅπου τὴν ἔθηκεν ὁ πατὴρ της καὶ ἐθεώρει σοβαρῶς τὸ ὑπερφύες ἐκεῖνο μικρὸν ὄν ὅπερ ἦτο ἱδικόν της, τὸ ὁποῖον τῇ ἐχάρισεν ὁ Χριστὸς καὶ τὸ ὁποῖον ἐν τούτοις δὲν ἔπρεπε νὰ ἐγγίσῃ, τὸ ὁποῖον εἶχε πτερὰ καὶ ὅπερ ἠδύνατο νὰ πετάξῃ ὅταν ἤθελε. Παραδόξως ἡ μικρὰ ἀδελφή της τῇ ἐφάνη σεβασμία, καὶ τὴν ἐθεώρει ὡς φαινόμενον. Τότε δὲ ἐδοκίμασεν ἀνησυχίαν τινά, ἐξ ἧς δὲν ἐξαίρετο αἰσθημὰ τι φόβου κατὰ τοῦ προνομιούχου ἐκείνου παιδίου.

Ἐπαρηγορήθη ὁμως μετ' ὀλίγον, ὅτε ἡ μήτηρ της τῇ εἶπεν, ἐν ᾧ τὴν ἡσπάζετο, ὅτι καὶ αὕτη εἶχεν ἄλλοτε πτερὰ, καθὼς ὅλα τὰ βρέφη, ἀλλ' ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν ἠδύνατο νὰ τῇ τὰ δώσῃ πάλιν, διότι τὰ μικρὰ πτερὰ δὲν ἤρμοζον εἰς ἓν μέγαλον πενταετὲς κοράσιον. Ἡ Αὐγούστα ἐπέισθη. Ἀφ' οὗ ἀνεκουφίσθη ἡ καρδιά της, ἤρξατο νὰ συλλογίζεται τὰ μέγала συμβάντα τῆς ἡμέρας, ἐν ᾧ σιωπηρῶς παρετήρει τὸ βρέφος. Διὰ νὰ λύσῃ δὲ βέβαια ὅλα αὐτὰ τὰ προβλήματα ἐξηκολούθησε νὰ βυζάνῃ τὸν ἀντίχειρά της. Ὅτε ἠθέλησαν νὰ τὴν ἐκβάλωσι τοῦ δωματίου, οὐσταίνοντες εἰς αὐτὴν νὰ περιμένῃ μέχρις ὅτου ἡ μήτηρ της τὴν καλέσῃ, τὸ χαδευόμενον κοράσιον ἀντέστη ἐπιμόνως καὶ ἐχρειάσθη νὰ τὴν ἐκβάλωσι διὰ τῆς βίας, παρὰ τὰς κραυγὰς αἱ ἐρρήγνυνε, μὲ κίνδυνον νὰ ἴδῃ τὸ νεογέννητον νὰ πετάξῃ. Τότε τῇ ὑποσχέθησαν ὅτι ὅταν θὰ προγευματίσῃ καὶ θὰ ἐνδυθῇ, θὰ τῇ ἐπιτρέψουν νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ νὰ περιμένῃ, ἐν ᾧ θὰ κάθῃται ἡσυχῶς, εἰς τὴν μικρὰν ἑδραν της, νὰ ἐξυπνήσῃ ἡ ἀδελφὴ της. Ὑπετάγῃ λοιπὸν εἰς τὴν ἀνάγκην, ἀλλ' ἐξηκολούθει νὰ ἐκπέμπῃ μεγάλους στεναγμούς.

Εἰς τὴν μέχρι τότε ἀπόλυτον κυρίαν τοῦ οἴκου παιδίσκην ταύτην, ἡ ἀφίξις τῆς μικρᾶς ἀδελφῆς ἐκόμιζε σειρὰν στερήσεων καὶ θλίψεων.

Μετά τινας ἡμέρας ἔστησαν τὸ δένδρον τῶν Χριστουγέννων, οὐχὶ ὁμως μὲ τὴν συνήθη εὐθυμίαν ἣν δίδει ἡ καθιερωμένη ἡμέρα. Ἀληθὲς ὅτι ἡ Αὐγούστα ἐθέλησεν εἰς τὴν θέαν τῶν νέων παιγνιδίων της, ἀλλὰ τὴν ἠνάγκασαν νὰ μετριάσῃ τὸν ἐνθουσιασμόν της, τοὺς γέλωτάς της καὶ τὰς χαρμωσύνους κραυγὰς της, χάριν τοῦ βρέφους ὅπερ ἐκοιμᾶτο ἐντὸς τοῦ λίκνου του. Τὴν ἐπιούσαν, μὲ τὰς ἀρίστας διαθέσεις καὶ ἐνεκα ἀγάπης πρὸς τὴν μικρὰν ἀδελφὴν της, προσεπάθησε νὰ τῇ θέσῃ εἰς τὸ στόμα ὀλόκληρον τεμάχιον σοκολάτας. Δύο ἡμέρας βραδύτερον, παρὰ τὰς παραγγελίας τῶν γονέων της ὀλίγου δεῖν τὴν ἐπνίξε δι' ἀνθρωπίσκου ἐξ ἀρωματώδους ἄρτου. Τότε ἀφήρσαν τὸ δένδρον τῶν Χριστουγέννων καὶ ἐκλείδωσαν ὅλα τὰ γλυκίσματα. Ἀλλ' ἡ ἀσυνήθης αὐτῇ αὐστηρότης ἔκαμε τὴν Αὐγούσταν νὰ χύσῃ κρουνούς δακρύων.

Ἄλλως τε δὲ ἡ μικρὰ ἀδελφὴ ἔχασε πᾶσαν γοητείαν ὅτε ἀναμφισβητήτως ἐφανερώθη ὅτι δὲν ἤξευρεν οὔτε νὰ ὀμιλῇ, οὔτε νὰ περιπατῇ, καὶ ὅτι δὲν ἔδύνατο νὰ γίνῃ ζωντανὴ πλαγγὼν.

Ἐν τούτοις, ὡς συμβαίνει σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς μικρὰς κόρας, τὰ μητρικὰ ἔμφυτα ἐξύπνησαν μετ' ὀλίγον ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς μεγαλειτέρας ἀδελφῆς. Ἐμενεν ἐφ' ὀλοκλήρους ὥρας καθημένη παρὰ τοὺς πόδας τῆς μητρός της, μὲ τοὺς ὀφθαλμούς προσηλωμένους ἐπὶ τοῦ λίκνου. Τῇ ἀπέτεινε μυρίας ἐρωτήσεις, εἰς αἷς ἐνίστε δύσκολον ἦτο νὰ τῇ ἀποκριθῶσιν. Ἐθεώρει μετ' εὐδαιμονίας τὴν μικρὰν ἀδελφὴν της καὶ δὲν ἔπαυε νὰ υπερθαυμάζῃ τὰ ἀδέσβαια κινήματα τῶν μικρῶν χειρῶν της καὶ τῶν μικρῶν ῥοδινῶν ποδῶν της. Ὑπέφερεν ἀνευ δυσκολίας, καὶ μάλιστα μετὰ τινος ὑπερηφανίας, τὰς ἐπιβαλλομένας αὐτῇ θυσίας. Τῇ ἐπανελάμβανον δηλαδὴ πάντοτε ὅτι ἦτο ἡ μεγαλειτέρα καὶ ὅτι ἐπομένως ἔπρεπε νὰ ἦναι πολὺ φρόνιμος. Πρὸ πάντων ἐλογίζετο εὐτυχεστάτῃ ὅταν ἐνίστε τῇ ἐπέτρεπον, ὡς εἰς μεγάλην, νὰ λαμβάνῃ πρὸς στιγμὴν εἰς τὰς ἀγκάλας της τὴν παχείαν κούκλαν καὶ ν' ἀσπάζεται ἡσυχῶς τὰς παλλομένας μικρὰς παρειάς της.

Ἡ θέσις της, ὡς μεγαλειτέρας ἀδελφῆς τῇ ἐγένετο εὐάρεστος, μεθ' ὅσα καὶ ἂν ὑπέφερεν, ἐν ὧν ἡ δευτέρα ἦτο μικρά, καὶ ἐν ὧν δὲν εἶχεν ἰδίαν θέλησιν, ἀλλὰ τῇ ἐγένετο ἥττον εὐάρεστος ὅτε ἀπεκαλύφθη ὁ χαρακτήρ

ταύτης. Ὅτε, λόγου χάριν, ἤθελε τὰς ζωγραφίας καὶ τὰ παιγνίδια τῆς Αὐγούστας, ἐὰν αὕτη δὲν τὰ ἐδίδεν εὐθύς, ἐδράττετο τῶν μικρῶν βοστρύχων ταύτης, καὶ τὰς ἔσυρε μετὰ λύσσης. Ὁ πόνος καὶ ἡ ὀργὴ ἀπέσπων δάκρυα ἀπὸ τὸ ἀτυχὲς κοράσιον καὶ ἐὰν τότε τῇ ἔλεγον ὅτι ἦτο ἡ μεγαλειτέρα καὶ ὅτι τοιουτοτρόπως ἔπρεπε νὰ ἐνδίδῃ εἰς τὴν ἀδελφὴν της, τῇ ἐφαίνετο ὅτι ἡ τιμὴ αὕτη δὲν ἦτο ἀρκετὴ ἀποζημίωσις. Ἄλλοτε, ὅτε ἐπιστρέφουσα τοῦ σχολείου, εὗρισκε τὴν ἀγαπημένην της πλαγγόνα ἀκέφαλον καὶ τὸ ὡραῖον δωμάτιόν της ἄνω κάτω, τὸ σὺνηθες ἐπιχείρημα ἔχανεν ἐπίσης τὴν δυνάμιν του καὶ ἡ Αὐγούστα ἐξανίστατο, τότε δ' ἔπαυεν ὁ θυμὸς της ὅτε τὴν ἐτιμῶρουν, θέτοντες αὐτὴν εἰς τὴν γωνίαν.

Καθ' ὅσον ἡ μικρὰ ἐμεγάλωνεν, ἀπῆλθον περισσότερα ἀπὸ τὴν Αὐγούσταν. Ἐπειδὴ οἱ ὑπηρέται εἶχον πάρα πολλὰς ἐργασίας, ἐπεφόρτιζον τὴν μεγαλειτέραν νὰ ὀδηγῇ τὸ παιδίον εἰς τὸν κήπον. Καὶ ἐν ᾧ διακαῶς ἐπεθύμει νὰ παίξῃ, ἔπρεπε νὰ προσέχῃ τὴν μικρὰν ἀδελφὴν της, νὰ τὴν διασκεδάζῃ καὶ νὰ ὑποκύπῃ ὅσον τὸ δυνατόν εἰς τὰς ἰδιοτροπίας αὐτῆς. Δι' αὐτὴν ἦτο ἀληθὲς βάσανος νὰ ἦναι πάντοτε καὶ πάντοτε ἡ μεγαλειτέρα.

Δὲν τολμῶ νὰ ἐπιβεβαιώσω ὅτι πάντοτε ἀνταπεκρίνετο ἀρκούντως εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην ἣν εἶχον πρὸς αὐτήν. Συχνάκις ἐρυθρόν μῆλον ὅπερ ἔβλεπε κεκρυμμένον ἐντὸς τοῦ φυλλώματος, ἢ χρυσαλλίς, ἢ πτηνὸν ἅτινα διήρχοντο ἐγγύτατα ταύτης καὶ ἅτινα ἤθελε νὰ συλλάβῃ ἐν ᾧ ἐπέτων, ἀπέστρεφον τὴν προσοχὴν της. Ἀλλ' ἡ μικρὰ, ἐγκαταλειπομένη μόνη, ἐρρήγνυε τρομερὰς φωνάς. Ἡ μήτηρ ἔτρεχε καὶ τὴν εὗρισκε μόνην, μὲ κηλιδωμένον φόρεμα καὶ τσουγγρανισμένον πρόσωπον. Τότε ἡ μεγαλειτέρα ὑφίστατο τὰς συνεπείας τῆς ἀμελείας της. Παρὰ τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην της ἠσθάνετο ὅτι ἡ ἔλευσις τῆς ἀδελφῆς της, ἐὰν ἔφερεν εἰς τὴν ζωὴν της στιγμὰς τινὰς εὐτυχεῖς, ἐγένετο ὁμως παραίτιος συχνότατα θλίψεων καὶ τιμωριῶν. Καὶ ἐνίστε ἡ Αὐγούστα ἔχυνε θερμὰ δάκρυα, ὡς ἀθῶα αἰτία ἦτο ἡ μικρὰ ἀδελφὴ.

Ἀληθὲς ὁμως ὅτι ἡ μικρὰ ἦτο καθ' ὑπερβολὴν χαδευμένη. Ἀλλ' ἦτο τόσο ὡραῖον παιδίον, μὲ τὰ ξανθὰ μαλλάκια του καὶ μὲ τοὺς γελαστοὺς κυανοὺς ὀφθαλμούς του! Πῶς ν' ἀντιστῶσιν εἰς τὰς παρακλήσεις τόσο ὁ θωπευτικῆς φωνῆς!

Ἐν τούτοις ἡ Αὐγούστα ἀνεπαισθήτως ἐγένετο μεγάλη κόρη ἀρκετὰ ἀδεξία. Ἡ μελέτη ἀπασχόλησε σχεδὸν ὅλον τὸν καιρὸν της καὶ διεσκέδασε τὰς θλίψεις της. Ἄλλως τε καὶ ἡ Ἰουλιέττα δὲν εἶχεν ἀνάγκην πλέον νὰ φροντίζου δι' αὐτὴν καὶ ἔδύνατο νὰ ὑπηρετῇται μόνη της. Τέλος ὅτε ἐφθασε καὶ δι' ἐκείνην ὁ καιρὸς τῆς μελέτης ἡ μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν διαφορά προὔλαβε πᾶσαν ἀντιζηλίαν.

Κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς της, αἱ τῇ ἄφινεν ἡ μελέτη, ἡ Αὐγούστα ἐδοῆθει τὴν μητέρα της εἰς τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας, ἐν ᾧ ἡ δευτερότοκος ἐγκατελείπετο ἀνεξαιρέτως εἰς τὰ παιγνίδια τῆς ἡλικίας της. Οὐδεμίαν ὑπηρεσίαν ἐζήτουν ἀπὸ τὴν Ἰουλιέτταν καὶ τῇ ἄφινον ὅλην τὴν ἐλευθερίαν της. Ἀληθῶς ἡ Αὐγούστα ἦτο παρούσα καὶ ἦτο φυσικώτατον ὅτι, ὅταν παρουσιάζετο ἀνάγκη εἰς τὸν οἶκον, ἡ μεγαλειτέρα ἀδελφὴ ἔπρεπε νὰ ἐργάζηται. Τοῦτο εὐχαρίστως ἔπραττε, καὶ εὐχαρίστως ἐλάμβανε μητρικὸν τόνον ὅταν ὠμίλει εἰς τὴν νεαρὰν ἀδελφὴν της ἥτις τὸ πλεῖστον τῇ ἀπεκρίνετο αὐθαδῶς, ἀλλ' ἥτις ἔτρεφε σεβασμὸν τινὰ διὰ τὴν πείραν καὶ τὴν φρόνησιν τῆς μεγαλειτέρας.

Οὕτω λοιπὸν αἱ δύο ἀδελφαὶ ἐφθασαν ἡ μὲν εἰς τὸ δέκατον ἑβδομον, ἡ δὲ εἰς τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ὅτε ὁ ὀρίζων τῆς οἰκογενείας ἐσκοτίσθη αἰ-

φνιδίως. Οικονομική τις ἐπιχείρησις, ἐν ἣ ὁ πατήρ εἶχε θέσῃ τὸ μεγαλειότερον μέρος τῆς περιουσίας του, ἀπέτυχε, μακρὰ δὲ καὶ ἀνωφελὲς δίκη ὑπερεπλήρωσε τὸ μέτρον τῆς δυστυχίας των. Τότε, ἠναγκάσθησαν νὰ περιορίσωσι τὰς δαπάνας των, νὰ κατοικήσωσι εἰς μικρὰν οἰκίαν, ν' ἀποπέμψωσι τοὺς ὑπνέτας καὶ νὰ κρατήσωσι μόνον μίαν ὑπνέτριαν διὰ τὰς βαναύσους ἐργασίας.

Τὸ κτύπημα ἦτο σκληρόν, πρὸ πάντων διὰ τοὺς γονεῖς. Ὁ πατήρ τὸ ἠσθάνθη βαθυτέρον, διότι αἱ τύψεις τοῦ συνειδότος ἠΐξανον εἰσέτι τὴν θλίψιν του. Κατηγόρει τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ διότι ἔρριψεν, ἔνεκα μεγάλης ἐμπιστοσύνης, τὴν οἰκογενειάν του εἰς τὴν δυστυχίαν. Ἀδιακόπως ἠνώχλει τὴν σύζυγόν του καὶ τὰ τέκνα του μετὰ τὰς ἀντεγκλήσεις του κατὰ τῆς ἀδίκου τύχης ἧς ἦσαν θύματα. Καίτοι δὲ δι' ἀγάπην πρὸς αὐτὰς καὶ διὰ τὴν τοῦ μέλλοντός των φροντίδα ὑπέφερε τόσῳ σκληρῶς ἐκ τῆς πληγῆς ἐκείνης, μετὰ τὴν συνεχῆ ὁμως παράπονά του ταῖς καθίσταται ἔτι πικροτέραν τὴν ζωὴν.

Μετ' οὐ πολὺ ἡ ὑγεία του ἠλλοιώθη, κατελήφθη ὑπὸ πείσμονος βηχὸς καὶ τὸ πρόσωπόν του ἐκαλύφθη ὑπὸ νοσηματικῆς ὥχρότητος.

Ἡ μήτηρ ὑπετάγη περισσότερον καὶ οὐδαμῶς ποτὲ παρεπονήθη περὶ τῶν εἰς αὐτὴν ἐπιβληθεισῶν θυσιῶν. Ἄλλ' ἐπάσχευεν ἐσωτερικῶς ὑπὸ ταπεινώσεως καὶ ἐγένετο μᾶλλον εὐηρέθιστος τοῦ συζύγου της. Ἐὰν γείτων τις τὴν ἐχαιρέτα ψυχρῶς, ἢ ἐὰν ἐλθισμόνουν νὰ τὴν προσκαλέσων εἰς συναναστροφὴν τινά, ταῦτα ἦσαν πληγαὶ καταβιβρώσκουσαι τὴν ὑπὸ τῆς μετατροπῆς ταύτης ἐρεθισμένην καρδίαν της. Ἐνώπιον τοῦ συζύγου της συνεκρατεῖτο, διότι πάσῃ θυσίᾳ ἔπρεπε νὰ τὸν περιποιητῇ καὶ οὐδέποτε ἐλθισμόνησεν, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν, τὴν ἀγάπην ἣν ἄλλοτε τῷ ὥρκισθη πρὸ τοῦ βωμοῦ. Οὐδέποτε ἐπεβάρυνεν, οὐδὲ διὰ στεναγμοῦ, τὴν μεγάλην λύπην του. Ἀλλὰ δὲν ἐφέρετο τοιοῦτοτρόπως καὶ πρὸς τὴν θυγατέρα της· ἡ Αὐγούστα ἦτο ἡ μεγαλειτέρα, τὴν συνεβουλεύοντο δι' ὅλα καὶ εἶχε δικαίωμα εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν γονέων της. Καὶ τοιοῦτοτρόπως, ἀδιακόπως ἐκούραζε τὴν νεάνίδα μετὰ τὰς μνησικακίας της, μετὰ τὰ πικρότατα παράπονά της, ἐν ᾧ συγχρόνως τῇ ἔλεγε καὶ τὰς περὶ τῆς ὑγείας τοῦ πατρὸς ἀνησυχίας. Ποσάκις δὲν παρεπονήθη ὅτι ἡ Αὐγούστα, ἡ ὁποία ἐν τούτοις ἦτο ἡ μεγαλειτέρα καὶ ἔπρεπε νὰ ᾔῃ φρονιμωτέρα, δὲν ὑπῆκουεν εἰς τὰς φαντασίας καὶ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἀσθενοῦς!

Ἡ δύστηνος νεάνις, ἥτις μόλις εἶχε διίδη τὰ ὥρατα τῆς ζωῆς μέρη, συχνάκις εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς καταπορφύρους ἐκ τῶν δακρύων καὶ ἐὰν δὲν ἐπρόσεχεν εἰς τὰ παράπονα τῆς μητρὸς της, τοῦλάχιστον τὰ παράπονα ἐκεῖνα ὀλίγην συμπαθειαν τῇ ἐνέπνεον. Καὶ αὐτὴ εἶχε, χωρὶς ὁμως νὰ λέγῃ τίποτε, τὰς βασάνους της καὶ τὰς θλίψεις της!

Παρήλλαξε λίαν ἡ Αὐγούστα. Ἀπώλεσεν ὅλην τὴν ἀδεξιότητά της, καὶ ἐγένετο χαριεστάτη νεάνις ἣν προώρως ὠρίμασαν αἱ δοκιμασίαι, καὶ ἀποκαλύπτουσα ὕψος σοβερὸν πληρὲς χάριτος καὶ, ὅ,τι εἶναι πολυτιμότερον ἔτι, τὸν θησαυρὸν τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἀφοσιώσεως ὃν ἐφύλαττεν ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας της.

Ἐν ὅσῳ εἰς τὰ προτερήματα ταῦτα ἦν καὶ προῖκα καλὴν, οὐδόλως ἔλλειπον οἱ μνηστῆρες, εἰ καὶ αὕτη ἦτο νεωτάτη εἰσέτι. Πρὸ πάντων τὴν ἐζήτει ὠραῖός τις νέος, πολὺ καλῆς οἰκογενείας καὶ ὁ ὁποῖος, καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι, ἐγένετο μετ' ὀλίγον ἀφαντος. Ἀμφοτέρων οἱ γονεῖς ἠύνοον τὴν κλίσιν ταύτην, ἅπαντες δὲ τοὺς ἐπίστευον μεμνηστευμένους.

Ὅτε ἐπῆλθεν ἡ καταστροφὴ ὁ μνηστὴρ ἐχάθη. «Ἐὰν ἦτο μόνον ἡ νέα, ἔλεγον οἱ γονεῖς τούτου, διὰ νὰ τὸν

δικαιολογήσωσιν, αὕτη ἔχει τόσα προτερήματα ὥστε καθείς θὰ ἦτο εὐτυχὴς νὰ τὴν κάμῃ συγγενὴ του. Ἄλλ' οἱ πτωχεύσαντες γονεῖς της καὶ ἡ ἀδελφὴ της ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ πέσουν εἰς τὴν ῥάχην της!»

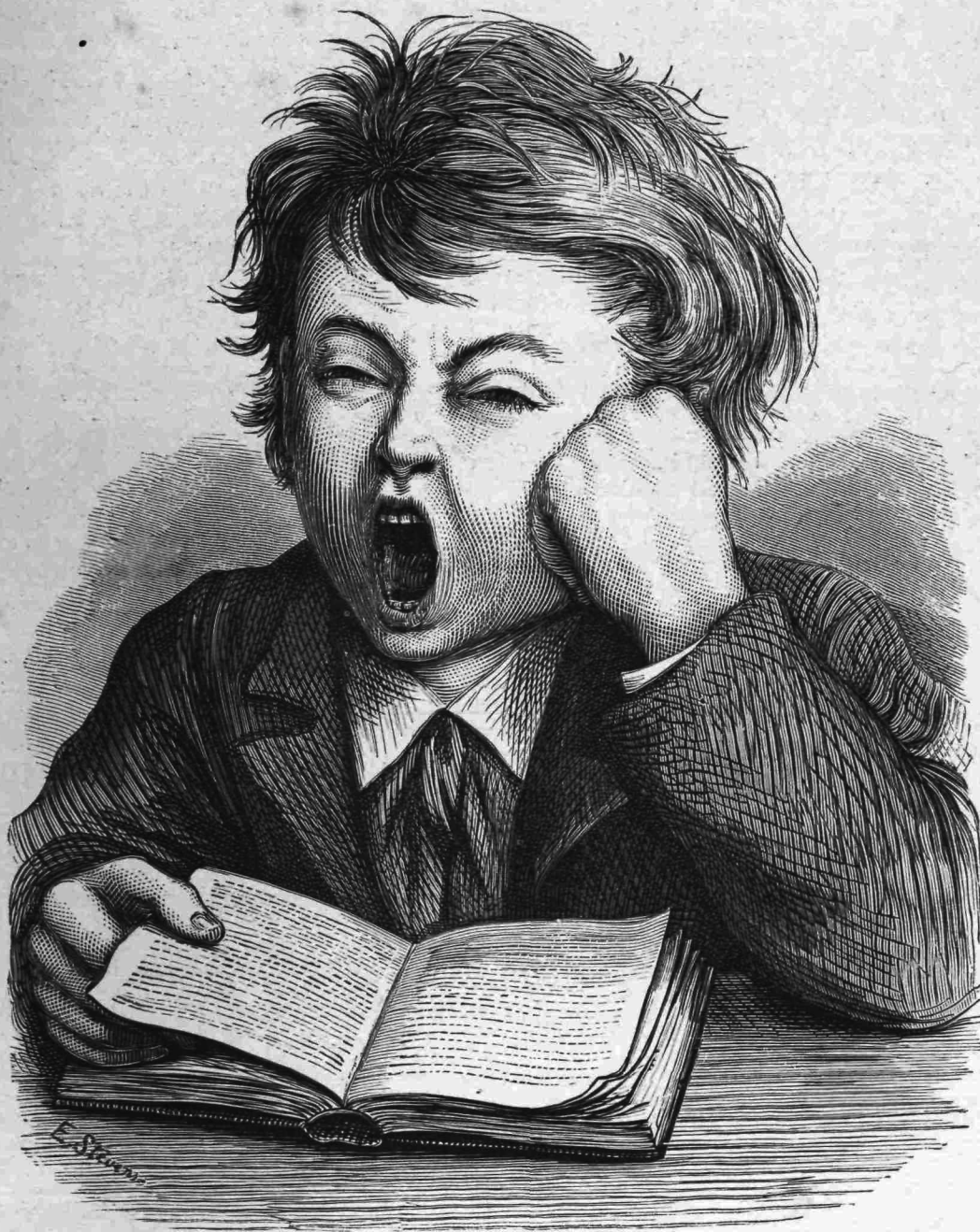
Ἡ Αὐγούστα δὲν παρεπονήθη, ἐγένετο μόνον μελαγχολικωτέρα καὶ ἡ ὥχρότης αὐτῆς ἠΐξησεν. Ὁ πατήρ της οὐδέποτε ὠμίλει περὶ τοῦ συμβάντος τούτου διότι ἡ εἰς τὴν θυγατέρα αὐτοῦ γενομένη προσβολὴ τὸν προσέβαλε καθ' ὑπερβολήν, ὥστε οὐδὲ τὸ ὄνομα τοῦ ἀπίστου δὲν ἠθέλε νὰ προφέρῃ. Ἄλλ' ἡ μήτηρ ἦτο ἀνίκανος νὰ σιγήσῃ τὴν νέαν ταύτην λύπην, ὁ δὲ τρόπος τῆς Αὐγούστης τὴν παρώργισε περισσότερον. Ὅτε μὲν τῇ ἠλεγχε τὴν φαινομένην ὑποταγὴν μεθ' ἧς ὑπέφερε τὴν προδοσίαν ἐκείνην, ὅτε δὲ ὕβριζε τὸν ἐνοχον καὶ ἐθεώρει εὐτύχημα διότι ὁ γάμος ἐκεῖνος ἀπέτυχε.

Ἄλλως τε ἡ Αὐγούστα ἐφάνη πολὺ συνεσταλμένη καὶ ἐπιφυλακτικὴ πρὸς τὸν μνηστῆρά της. Ἰσως δὲν ἠσθάνετο ἀληθῆ ἔρωτα πρὸς ἐκείνον, ἀλλὰ τέλος πάντων ἦτο ἡ πρώτη ἐξέγερσις τῆς ψυχῆς της καὶ ἐπίστευεν εἰς τὴν αἰωνίαν ἐκείνην συμβίωσιν. Ὅθεν σκληρῶς ὑπέφερεν ἐκ τοῦ κτυπήματος τὸ ὁποῖον τὴν ἐπληξε.

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν ιδιοτροπιῶν ἀσθενοῦς πατρὸς καὶ τῆς δυσθυμίας τῆς μητρὸς της, μετὰ τὴν καρδίαν πληγωμένην ἐκ τῆς ἰδίας λύπης της, καὶ κεκοπιακυῖα, ἄλλως τε, ὑπὸ τῆς ἀδιακόπου πάλης ἣν συνεκρότει κατὰ τῆς πραγματικότητος, διὰ νὰ τηρήσῃ τοῦλάχιστον πρὸς τὸν κόσμον φαινομενικὴν ἀταραξίαν, ἡ δύστηνος νεάνις ἔχανε πλεότερον καθ' ἐκάστην τὴν ἀξιαγάπητον εὐθυμίαν τῶν δεκαοκτῶ αὐτῆς ἐτῶν.

Ἡ Ἰουλιέττα ἐν τούτοις δὲν ἔπαυσε γελῶσα καὶ ᾄδουσα. Οὕσα νεωτάτη οὐδόλως ὑπέφερεν ἐκ τῆς οἰκογενειακῆς δυστυχίας αἱ δὲ στερήσεις οὐδόλως τὴν ἐνδιέφερον. Τί τὴν ἔμελεν ἐὰν κατῴκει εἰς μικροτέραν οἰκίαν; Τούναντίον ἦσαν ἐγγύτατα ἀλλήλων! Ἐὰν ἡ κυρία τοῦ συμβούλου Α... καὶ ἡ κυρία τοῦ προέδρου Β... ἐμπροσθεν τῶν ὁποίων ἔπρεπε πάντοτε νὰ ᾔῃ ὀρθωμένη καὶ ἀλύγιστος, δὲν τὰς ἐπεσκέπτοντο πλέον, οὔτε αὐταὶ ἐπίσης μετέβαινον, λοιπὸν τόσον τὸ καλλίτερον! Ἡ Ἰουλιέττα ἦτο κατευχαριστημένη. Ἐὰν ἡ Αὐγούστα τῶρα τῇ ἐσιδέρωνε τὰς τραχηλίας της καὶ τὰς χειρίδας της, τί τὴν ἔμελε πάλιν, ἥρκει μόνον αὐταὶ νὰ ᾔῃ ἐτοιμαὶ ὅτε θὰ τὰς ἐχρειάζετο! Ἐπρεπε πάντοτε νὰ τὰς σιδηρώνῃ, μία. Αὕτη ἦτο ἀνίκανος νὰ τὸ κάμῃ, διὰ τὴν νὰ μὴ τὰ κάμῃ ἡ ἀδελφὴ της; Καὶ ἡ Ἰουλιέττα ἐξηκολούθησε νὰ πηδᾷ καὶ νὰ γελᾷ, καὶ νὰ ᾔῃ τὸ χάρμα τῶν γονέων της καὶ ὅλων ὅσοι τὴν ἐπλησίαζον.

Δυσκόλως ἀνθίσταται τις εἰς τὰ θέλητρά εὐτυχοῦς καὶ ἀθῶας παιδικῆς ἡλικίας. Ὅτε ἡ Ἰουλιέττα ἐπανήρχετο εἰς τὴν οἰκίαν ἐκ τοῦ σχολείου ἢ ἐκ τοῦ περιπάτου, μετὰ τὴν εὐθυμίαν καὶ μετὰ τὴν ζωηρότητα τῶν δεκατριῶν ἐτῶν της, μετὰ ἄνθος εἰς τὰ μαλλιά της καὶ εἰς τὴν χεῖρα, ἢ ἐστολισμένη μετὰ μόναν τὰς χάριτας τοῦ προσώπου της, ὅπερ ἦτο ὠραιότερον εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἰδικῶν των ἀπὸ τὸ ὠραιότερον ἄνθος, τὸ σκυθρωπὸν πρόσωπον τοῦ πατρὸς της αἰθρίαζε πρὸς στιγμὴν καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς μητρὸς της διήρχετο ὡς ἀνταύγεια ἀπωλεσθείσης εὐτυχίας καὶ ἐλθισμόναι τότε ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι πλήρης πικριῶν καὶ ὅτι αἱ ἄλλοτε φίλαι της, σήμερον εὐτυχέστεραι αὐτῆς, ἦσαν τέρατα ὑπερηφανίας καὶ ἀχαριστίας. Καὶ αὕτη ἡ Αὐγούστα ἔπαυε πρὸς στιγμὴν νὰ ᾔῃ μελαγχολικὴ. Ἐφαίνετο ὅτι ἡ ἀμέριμνος παιδίσκη ἐκόμιζεν ἐξωθεν εἰς τὰ χρυσᾶ μαλλιά της, ἀκτῖνα ἡλίου φωτίζουσας αἴφνης τὴν σκυθρωπὴν οἰκίαν. Ἐὰν τότε δάκρυ τι ὕγρανε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν γονέων της, ἐὰν ἀκόμη τοῖς ἐξέφευγε στεναγμός, τὸ δάκρυ τοῦτο καὶ ὁ στε-

Ε. 111

Τὰ βιβλία τὸν ἔκαμαν νὰ νυστάζει

ναγμός δὲν εἶχον πλέον τι τὸ πικρὸν καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν διότι τοῖς ἔδωκε τὸ παιδίον ἐκεῖνο. Συχνάκις μάλιστα ὠργισμένον βλέμμα, τραχὺς λόγος τῆς μητρὸς ἐφαίνετο ὅτι ἤλεγχε τὴν μεγαλειτέραν διότι τόσοι διέφερε τῆς ἀδελφῆς της. Ἡ Αὐγούστα αἰσθανομένη ἑαυτὴν προσβεβλημένην ἐχαμήλωνε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐσιώπα. Ἐν τούτοις ὁ βίος τῆς οἰκογενείας ἐπὶ πλέον ἡμαυροῦτο. Ἡ ὑγιεία τοῦ πατρὸς ἀπῆτει μερίμνας μᾶλλον ἐπιμόνους καὶ μᾶλλον πολυδαπάνους καθ' ἐκάστην. Ἡ Ἰουλιέττα ἐμεγάλωνε καὶ ἐπρεπε νὰ σκεφθῶσι περὶ τῆς ἀγωγῆς αὐτῆς. Τὸ σχολεῖον δὲν ἤρκει. Ἀληθῶς ἡ Αὐγούστα ἦτο ἐπιφορτισμένη νὰ ἐκπαιδεύσῃ τὴν ἀδελφὴν της, ἀλλὰ καίπερ ἡ ἰκανότης της ἦτο ἀναμφισβήτητος, ἡ μήτηρ της πάντοτε ἀνήσυχος, ἐνόμιζεν ὅτι τὰ μαθήματά της ἦσαν ἀνεπαρκῆ. Δὲν ἐσυλλογίζετο ὅτι ὁ χαρακτήρ της Ἰουλιέττας οὐδόλως ὁμοίαζε πρὸς τὸν της Αὐγούστης, δὲν ἐνόει ὅτι ὅ,τι ἔκαμνε νὰ ἀγαποῦν τὴν νεανίδα, δηλὰ δὴ ἡ παιδικὴ εὐθυμία της καὶ ἡ φυσικὴ αὐτῆς χάρις θὰ ἐχάνετο ὑπὸ τὴν στενωχωρίαν τῶν μελετῶν ὥσθι ἡ κόνις ἡ καλύπτουσα τὴν πτέρυγα χρυσαλλίδος. Ἐβασανίζετο μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ μεγαλειτέρα τῶν θυγατέρων της ἔσχε τοὺς ἀρίστους διδασκάλους, ἐν ᾧ ἡ δευτερότοκος ἐστερεῖτο τοιούτων. Αὐτὰ βέβαια δὲν ἦσαν μομφή, ἀλλ' οἱ ἀδιάκοποι οὗτοι λόγοι, λεγόμενοι καθ' ἐκάστην, ἐθλίβον τὴν Αὐγούστην.

Μετ' οὐ πολὺ καὶ ἡ τελευταία φαινομενικὴ εὐζωΐα τῶν ἦν κατῴρθωσαν νὰ σώσῃσι μέχρι τότε διὰ πραγματικῶν στερήσεων, ἐπλησίαζε νὰ χαθῇ. Ἐπρεπε χωρὶς ἄλλο μία τῶν δύο θυγατέρων ν' ἀφήσῃ τὸν πατρικὸν οἶκον διὰ νὰ κερδήσῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Καὶ ποία θ' ἀνελάμβανε τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην; Βεβαίως ἡ Αὐγούστα. Λογικῶς δὲν ἐδύναντο ν' ἀπαιτήσωσιν ὅπως ἡ δεκατετραεὶς Ἰουλιέττα ἀψήφησε τὸν τραχὺν βίον διδασκαλίας ἢ παιδαγωγοῦ. Ἐν τούτοις ἡ μήτηρ δὲν ἠδύνατο ν' ἀποφασίσῃ διὰ τὸν χωρισμὸν τοῦτον, ἀλλὰ τέλος ἔδει νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην.

— Ὁ ἀναγνωρίσης, εἶπεν εἰς τὴν θυγατέρα της, ὅτε δακρυρροοῦσα τῇ ἐκοινοποίησε τὸ σχέδιον τοῦτο, ὅτι δὲν εἴμπορεῖ νὰ γίνῃ ἄλλως, καὶ νὰ σταθῇς φρόνιμος. Μήπως δὲν εἶσαι ἡ μεγαλειτέρα;

Ἡ Αὐγούστα τὸ ἀνεγνώρισε καὶ ἐγένετο φρόνιμος. Ἀνεχώρησε.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν διὰ πρώτην φοράν, πρὸ τοῦ λίκνου τῆς ἀδελφῆς της, τὴν ἠνάγκασαν νὰ καταστείλῃ τὰς φαιδράς καὶ θορυβώδεις διαχύσεις τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ὑπέφερε τόσας στερήσεις, τόσας λύπας, μυστικὰς εἶν' ἀληθές, ἀλλὰ σκληροτάτας, ὥστε τὸ νὰ θυσιασθῇ καὶ ν' ἀφοσιωθῇ διὰ τὴν Ἰουλιέτταν τῇ ἐφαίνετο φυσικὸς καὶ ἀναλλοίωτος νόμος.

Ἡ Αὐγούστα λοιπὸν ἔφερεν ἐλαφρῶς τὸ νέον τοῦτο φορτίον, ἐμειδίσαεν ὅτε ἡ καρδιά της ἤμασσε καὶ τέλος ὑπετάγη εἰς τὴν τύχην της εἰς ἣν ἐφαίνετο ὅτι εἶχε προετοιμασθῇ ὑπὸ τοῦ παρελθόντος βίου της ὅστις ἦτο ὅλως ἀπάρνησις. Ποσάκις ἐν τούτοις ἐχρειάσθη νὰ κρατήσῃ τὰς ὁρμὰς τοῦ ἑαυτοῦ της ὅτε τῇ ἤρχοντο τρελαὶ ἐπιθυμίαι διὰ νὰ τρέξῃ μὲ τὰς μαθητρίας της διὰ μέσου τῶν φράκτων καὶ τῶν τάφρων καὶ ἐν ᾧ ἔπρεπεν οὐ μόνον ν' ἀναστείλῃ τὸν πλεονασμὸν τῶν δεκαεννέα ἐτῶν της καὶ νὰ τὸν κρύψῃ ὑπὸ τὸ αὐστηρὸν ὕφος τῆς διδασκαλίας, ἀλλὰ καὶ νὰ θέσῃ ἔτι χαλινὸν εἰς τὸν ὄργανισμὸν τῶν κορασίων ἅτινα ἦσαν ἐμπειστευμένα εἰς τὴν ἐπιτήρησίν της! Τότε τὸ βλέμμα της ἐπετηδεύετο μεγάλην σκληρότητα ἵνα μὴ ἐγείρῃ τὴν δυοπιστίαν τῶν περικυκλουσῶν αὐτὴν γυναικῶν. Καὶ αὕτη ἔτι ἡ φωνὴ της ἀνεπαισθήτως ἐσυ-
νεῖθισε εἰς βραδύτερον καὶ σοβαρώτερον τόνον.

Ὡκονόμει σχεδὸν ὅλας τὰς μισθοδοσίας της. Ἐγνώρι-
ζεν ὅτι τὰ χρήματα ἐκεῖνα ἅτινα αὐτὴ ἐκέρδαινε, θὰ ἔδι-
δον ἓνα διδάσκαλον εἰς τὴν νεαρὰν ἀδελφὴν της καὶ ὅτι ἀπέτινεν οὕτως εἰς τοὺς γονεῖς της ἀσθενὲς μέρος τοῦ πρὸς αὐτοὺς χρέους της. Ἠσχολεῖτο ἐπίσης ἐπὶ τινὰς ὥρας κατὰ τὰς νύκτας εἰς τὸ νὰ κατασκευάζῃ ἐργόχειρα, ἅτινα εὐθὺς ἔστολλε καὶ τὰ ἐπώλουν εἰς γνωρίμους ὅσον τὸ δυνατόν ἐπικερδέστερον, ἵνα καλύψῃσι τὰ ἐξόδα τῆς ἀγωγῆς τῆς Ἰουλιέττας.

Οὐδέποτε ἡ μήτηρ ἐσκέφθη ὅτι ἐθυσίαζε τὴν μίαν θυγατέρα της διὰ νὰ στολίσῃ τὴν ἄλλην. Δὲν ἐσυλλογίζετο ὅτι ἐκάστη βελονία τῶν ἐργοχείρων ἐκείνων, ὅτι ἕκαστον κερμάτιον τῶν χρημάτων ἐκείνων ἦτο τεμάχιον τῆς ζωῆς τοῦ τέκνου της. Ἠγάπα βεβαιότατα ἴσα τὴν μεγαλειτέραν μὲ τὴν μικροτέραν, ἀλλ' ἔπαιε πάλιν ἂν ἡ Αὐγούστα ἦτο μεγαλειτέρα;

Ἡ ἐξορία τῆς Αὐγούστης διήρκεσεν ἐπὶ πενταετίαν, Ἀπροσδόκητος κληρονομία ἀνταπέδωκε τὴν εὐπορίαν εἰς τὴν οἰκογένειαν, φεῦ! πολὺ ἀργὰ διὰ τὸν κύριον κληρονόμον, τὸν πατέρα δηλὰ δὴ, εἰς ὃν τινὰ ἢ κακὴ κατάστασις τῆς υἱείας του δὲν ἐπέτρεπε πλέον νὰ ζητῇ πολλὰς χαρὰς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Τούλάχιστον ἔσχε τὴν παρηγορίαν ταύτην νὰ ἴδῃ τὸ μέλλον τῶν τέκνων του ἀσφαλές.

« Σὲ περιμένωμεν ἅπαντες ἀνυπομόνως, ἔγραφεν ἡ μήτηρ πρὸς τὴν Αὐγούστην. Δι' ἐμὲ πρὸ πάντων, προσφιλὴς μου κόρη, ἡ ἐπάνοδός σου θὰ ἦναι εὐτυχία καὶ ἄρρητος ἀνακούφισις. Ἡ κατάστασις τοῦ πατρὸς σου, καίτοι οὐδὲν τὸ σοβαρὸν παρουσιάζει, οὐχ ἦττον ἀπαιτεῖ προσεκτικὰ καὶ ἀδιακόπους φροντίδας ἅς ἀδύνατον εἶναι νὰ περιμένῃ τις ἀπὸ μισθωτὰς χεῖρας.

« Ἐν ὅσῳ ἡ ἀδελφὴ σου ἦτο νεωτέρα ἐπῆρκουν εἰς ὅλα. Ἀλλὰ σήμερον ὅτε ἡ Ἰουλιέττα ἐμεγάλωσεν ἔχει δικαίωμα εἰς τὰς διασκεδάσεις τῆς ἡλικίας της. Ἡ φαιδρὰ καὶ φιλόγελως φύσις της τὴν ἐλκύει ἀνανταγωνίστως πρὸς τὸν κόσμον καὶ οὐδεμίαν αἰτίαν ἔχομεν πλέον σήμερον διὰ νὰ τῇ ἀντιλέξωμεν εἰς τοῦτο. Εὐρισκομένη μεταξὺ δύο ἀσυμβιβάστων καθηκόντων ἀγνοῶ τί νὰ κάμω, καὶ μετρῶ τὰς ὥρας αἵτινες μὲ χωρίζουσιν ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν θὰ ἔχω παρ' ἐμοὶ τὸ φυσικὸν στήριγμά μου.»

Τοιοιουτρόπως ἡ Αὐγούστα ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρικὴν ἐστίαν διὰ νὰ γίνῃ νοσοκόμος.

Εὗρε τὴν ἀδελφὴν της ἐν ὅλῃ τῇ ἀνοίξει τῶν δεκαοκτῶ ἀνοιξέων της, πάντοτε ἀξιαγάπητον καὶ φιλόγελων. Δὲν ἐδύναντο ν' ἀπαιτήσωσιν ὅπως ἡ φαιδρὰ αὕτη νεανίς, ἥς ὁ βίος ὁμοίαζε πρὸς ἀνέφελον οὐρανόν, νὰ ἐγκαταλείψῃ ἐκουσίως τὰς λαμπράς συναναστροφάς, δι' ἃς ἐφαίνετο ὅτι ἐγεννήθη, διὰ νὰ κλεισθῇ ἐντὸς θλιβεροῦ δωματίου ἀσθενοῦς.

Ἡ μήτηρ τὴν συνώδευε πάντοτε σχεδόν, ἐν ᾧ ἡ Αὐγούστα ἐμενεν εἰς τὴν οἰκίαν.

Μετ' οὐ πολὺ ἐγένετο συνήθεια, ἀνευ προμελέτης εἶν' ἀληθές, διότι ἡ μήτηρ συχνάκις ἤλεγχεν ἑαυτὴν διότι ἡ μία τῶν θυγατέρων της ἐστερεῖτο τῶν διασκεδάσεων αἵτινες ἐπλημμύρουν τὴν ἄλλην. Ἀλλὰ τέλος πάντων ἡ νεανίς δὲν ἐδύνατο νὰ ὑπάγῃ μόνῃ εἰς τὸν κόσμον καὶ μετ' ἀνησυχίας θὰ τὴν ἐνεπιστεύοντο εἰς τὴν προστασίαν ἑνὸς προσώπου. Ἀφ' ἐτέρου ἔπρεπεν ἡ μία ἐξ αὐτῶν νὰ μὲνῃ παρὰ τῷ πατρί. Ἡ Ἰουλιέττα ἦτο νεωτάτη καὶ παιδί ἀκόμη, ἡ δὲ φαιδρὰ φύσις της ἔκαμνε πάντοτε καὶ τρέλαν τινὰ ἐν ᾧ ἡ Αὐγούστα διὰ τῆς σιωπῆρας καὶ γαληνιώδους φύσεώς της ἦτο ἀρμολιωτέρα διὰ τὸ καθηκόν ἐκεῖνο καὶ ἀπ' αὐτὴν ἔτι τὴν μητέρα ἥς ἡ νευρικὴ εὐαισθησία καὶ ὁ ἀπερίσκεπτος ζῆλος ἔκαμνον τὸν ἀσθε-
νὴ νὰ ὑποφέρῃ. Ὅθεν ἐκεῖνος ὠργίζετο ὅτε ἐβλεπεν ὅτι καὶ αἱ τρεῖς ἡτοιμάζοντο διὰ νὰ ἐξέλθωσι, καὶ συχνάκις

ἡ Αὐγούστα διὰ τὴν ἡσυχίαν ἔμενε πλησίον τοῦ ἐν ᾧ ἔμελλε νὰ ἐξέλθῃ. Ὅταν εὐρίσκετο μόνος μετ' αὐτῆς παρήρχετο ἡ κακὴ διάθεσίς του. «Τέλος πάντων ἔφυγαν, ἔλεγε. Τώρα εἴμεθα ἡσυχοί. Ἡ Ἰουλιέττα εἶναι μαργαρίτης, θησαυρός, ἀλλ' εἶναι παιδί ἀκόμη! Πρέπει νὰ διασκεδάζῃ. Σὺ διαφέρει, εἶσαι ἡ μεγαλειτέρα!»

Ἐὰν τὸν ἤκουε τις οὕτω πως ὁμιλοῦντα θὰ ἐνόμιζεν ὅτι ἡ τῆς ἡλικίας διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν θὰ ἦτο δεκαπέντε ἐτῶν καὶ οὐχὶ πέντε. Οὐδεμίαν δὲ εὐγνωμοσύνην ἠσθάνετο εἰς τὴν Αὐγούσταν διὰ τὴν ἀπάρνησίν της.

Συχνάκις ὅτε ἦτο παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ πατρὸς της καὶ ἐνησυχολογεῖτο νὰ τῷ δίδῃ ἰατρικὰ καὶ νὰ τῷ ἀναγινώσκῃ τι, ἡ καρδιά της συνεσφίγγετο ὑπὸ σκληροῦ συναισθήματος διὰ τὴν θέσιν της καὶ ἐφθόνηι ὀλίγον τὴν ἀδελφήν της. Ἦτο λοιπὸν καταδεδικασμένη διὰ παντὸς εἰς τὴν ζωὴν ταύτην; Μήπως δὲν ἦτο ἀκόμη νέα; Μήπως ἡ ψυχὴ της δὲν ἐπεθύμει τὰς χαρὰς τοῦ κόσμου; Διατὶ τάχα νὰ δώσωσι τὰ πάντα εἰς τὴν μίαν καὶ νὰ τ' ἀρνηθῶσιν εἰς τὴν ἐτέραν; Ἦτο λοιπὸν ὀλιγώτερον ὠραία τῆς Ἰουλιέττας, ὀλιγώτερον εὐφυῆς, ὀλιγώτερον καλὴ; Ὅχι, ἀλλ' ἦτο ἡ μεγαλειτέρα.

Αἱ περιστάσεις ἔκαμον τὸ ὀλιγοχρόνιον διάστημα ἀδιάβατον ἄβυσσον. Ἄλλως τε δὲ ἡ Αὐγούστα ἦτο πραγματικῶς πρεσβύτερα παρ' ὅσον ἦτο ἡ ἡλικία της. Ἄλλοτε ἔπρεπε νὰ μάθῃ νὰ φαίνεται τοιαύτη, καὶ τώρα δὲν ἦτο πλέον δυνατόν νὰ γείνῃ νέα πάλιν.

Ἄλλως τε δὲ καὶ ἡ Ἰουλιέττα δὲν ἦτο ἀξία τῶν προτερημάτων ὧν ἀπελάμβανε; Μήπως δὲν ἦτο τὸ χάρμα τοῦ οἴκου; Μήπως δὲν ἦτο τὸ ἀνθισμένον ῥόδον, ὡς τὴν ἐκάλει ὁ πατὴρ της; Ὅτε εἰσῆρχετο πρὸς στιγμήν εἰς τὸ δωμάτιον, ἐνδεδυμένη λαμπρὰ διὰ χορὸν ἢ διὰ τὸ θέατρον ἢ διὰ τινὰ συναναστροφὴν, ὅτε ἐπλησίαζε τὸ χारीεν πρόσωπόν της, ὅπερ ἡ χαρὰ ἔκαμνε χαριέστερον εἰσέτι, εἰς τὰς ἰσχνὰς παρειὰς τοῦ ἀσθενοῦς ὅστις τὴν ἐνηγκαλίζετο διὰ τῶν ἀδυνάτων βραχιόνων του, μὴ δὲν ἄφινεν ὀπισθὲν της ὡσεὶ τὴν εὐωδίαν τῆς νεότητός της καὶ τῆς χάριτός της; Μήπως ἡ ὀπτασία αὕτη δὲν ἐπλήρου χαρᾶς τὴν καρδίαν τοῦ γέροντος κατὰ τὰς μακρὰς ὥρας τῆς ἀγρυπνίας του; Μήπως τὸ θέλητρον τοῦτο τῆς νεάνιδος δὲν προήρχετο ἀκριβῶς ἐκ τῆς εὐτυχίας ἐκείνης ἣν οὐδεμία δυστυχία εἶχε ταραξῇ;

Καὶ ἡ μήτηρ; Προφανέστατα αἱ συνεχεῖς καὶ προκεχωρημέναι ἐκεῖναι ἀγρυπνίαι τὴν ἐκούραζον. Ἀλλὰ μεθ' ὁποίας χαρᾶς καὶ μεθ' ὁποίας ὑπερηφανίας ὑπεβάσταζε τὸν κόπον ἐκεῖνον! Μήπως θὰ ἦτο εὐτυχέστερα ἐὰν ἔμενεν εἰς τὴν οἰκίαν ἀκούουσα νὰ βῇ καὶ νὰ γογγύζῃ ὁ σύζυγός της, καὶ ἀμφότεραι αἱ θυγατέρες της νὰ ἐτήκοντο ἐν τῇ μελαγχολίᾳ;

Ἡ Αὐγούστα ἦτο πάντοτε ὑποτεταγμένη, διότι ἄλλως τὰ πράγματα δὲν ἐγίνοντο. Ἀλλὰ συχνότατα δὲν ἐδύνατο νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά της ἅτινα ἀνεπήδων ἐκ τῆς κατατεθλιμμένης καρδίας της.

Ὁ θάνατος ἐπῆλθε αἰφνιδίως σχεδὸν εἰς τὸν πατέρα της. Ἡ Αὐγούστα ἦτο μόνη πλησίον τοῦ. Ἡ Ἰουλιέττα καὶ ἡ μήτηρ της ἦσαν εἰς τινὰ χορὸν καὶ ὅτε ἔτρεξαν ὡς παράφρονες ἦτο σχεδὸν πολὺ ἄργά.

Καὶ εἰς αὐτὴν ἐτι τὴν ἐπίσημον ταύτην στιγμήν ἐφάνη ἡ διαφορὰ ἣν ὁ πατὴρ εἶχε μεταξὺ τῶν δύο θυγατέρων του. Ὅταν εἶδε τὴν Ἰουλιέτταν νὰ στρέφῃ πρὸς αὐτὸν τὸ νesarὸν καὶ προσφιλὲς πρόσωπόν της, ἐοτεμμένον εἰσέτι ἐκ τῆς ἐνδυμασίας τοῦ χοροῦ, ὅταν εἶδε τοὺς δακρυβρέκτους ὠραίους ὀφθαλμούς της, ἐκφράζοντας ἄρρητον ἀγωνίαν, ἠσθάνθη ἀκόμη ἅπαξ τὴν φλογερὰν φιλοστοργίαν διὰ τὸ τέκνον τοῦ ἐκεῖνο νὰ ἐξεγείρηται καὶ

νὰ κυριεύῃ τὴν ψυχὴν τοῦ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε νὰ πνιγῇ ἐντὸς τοῦ ὁ τρόμος τοῦ θανάτου. «Ἔσο εὐλογημένη, ἔσο εὐτυχὴς», ἐψιθύρισε θέτων τὴν παγωμένην χεῖρα τοῦ ἐπὶ τῆς χρυσοῆς κόμης τῆς γονυπετοῦς νεάνιδος. Εἶτα στρεφόμενος πρὸς τὴν Αὐγούσταν. «Μὴ ἐγκαταλείψῃς τὴν μητέρα σου, ἀλλὰ μερίμνα περὶ αὐτῆς. Μὴ λησμονεῖς ὅτι εἶσαι ἡ μεγαλειτέρα!»

Καὶ αὗται ἦσαν αἱ τελευταῖαι τοῦ λέξεως.

(Τὸ τέλος εἰς τὸ προσεχές.)

ΕΛΑΦΟΙ ΚΑΙ ΜΗΤΗΡ

(Μῦθος)

Ἐλαφος μήτηρ ἔλεγε ποτὲ πρὸς θυγατέρας:
«Τί φεύγετε, ὦ κόραι μου, ὡς λαγῶοι δειλοί,
μόλις τὸν κύνα ἴδητε μακρόθεν ν' ἀπειλῇ;
Τί; Μήπως εἶσθε ἀοπλοὶ; Δὲν ἔχετε τὸ κέρας
τὸ εὐκλαδὸν ὑμεῖς;
Δὲν εὐμοιρεῖτε σώματος καὶ ῥώμης καὶ ὀρμῆς;
Τί ἔχετε λοιπὸν
καί, μόλις κύνα ἴδητε, συγχύζεσθε, πτοεῖσθε
καὶ δίκην ἀστραπῶν
εἰς τοὺς λειμῶνας τρέχετε; ... Φιλότιμοι δὲν εἶσθε;»
Ἄλλ' αἰφνης, μόλις ἔπαυσε, μακρόθεν ὕλακαί
ἠκούσθησαν κυνός
καίμηδ' ἐβλέμμα ῥίψασα ἡ μήτηρ φεύγει καί—
καὶ ὑπερβάλλει τρέχουσα τὰς κόρας ἱκανῶς!

Ὡς πάντες ἐννοεῖτε,
ἐκάστη συμβουλὴ
πολὺ εὐκόλως λέγεται, ἀλλὰ πολὺ, πολὺ
δυσκόλως ἐκτελεῖται!

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Δ. ΒΑΛΒΗΣ.

ΕΔΜΟΝΔΟΣ ΑΜΠΟΥ

Ὁ γνωστὸς εἰς τοὺς Ἕλληνας Γάλλος συγγραφεὺς Ἐδμόνδος Ἀμποῦ δὲν ζῇ πλέον ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ πεντήκοντα καὶ ἐπτὰ ἐτῶν. Ὁ Ἀμποῦ προωρῖζετο εἰς στάδιον κυρίως φιλολογικὸν καὶ ἀρχαιολογικόν, ἀλλὰ μετ' οὐ πολλὸν χρόνον ἀπετράπη ὅλως ἀπὸ τῆς ἀρχαίας φιλολογίας καὶ ἐπιδοθεὶς εἰς τὰ γαλλικὰ γράμματα κατέστη εἰς τῶν ὀνομαστοτέρων πεζογράφων τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος. Ἐδημοσίευσεν τῷ 1854 ἐπανελθὼν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Παρίσιους, καθ' ἣν εἶχεν ὑποχρέωσιν ὡς μαθητῆς τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς Σχολῆς. Ὑπόμνημα περὶ τῆς νήσου Ἀἰγίνης, ἀλλὰ τὸ πρῶτον ἔργον τοῦ τὸ ἀναφερόμενον κυρίως εἰς τὸ νέον στάδιον, ὅπερ εἶχεν ἐκλέξει, εἶναι ἡ πολύκροτος Σύγχρονος Ἑλλάδος (1855), ἣτις καὶ ἔνεκα τῶν τότε πολιτικῶν περιστάσεων καὶ ἔνεκα ἄλλων λόγων κατέστη πάγκοινον ἀνάγνωσμα καὶ ἀνέδειξεν οὐκ ὀλίγον τὸν Ἀμποῦ. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, καθ' ὃ καὶ «τὴν Σύγχρονον Ἑλλάδα», ἔγραψεν ἐν τῇ Revue des deux Mondes διήγημα (Tolla), τὸ ὁποῖον πληρὲς ὃν αὐτοβιογραφικῶν λεπτομερειῶν ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς σκάνδαλα θεωρηθῆν ὡς